

EK 1: MİLLİ KORUNMA KANUNU

Milli Korunma Kanunu'nun 1940-1941 arasında, ilk iki yıl içindeki uygulanmasının istenilen dengenin oluşmasını sağlayamadığı görüldü. Bununla birlikte biz, bu yasanın ne kadar özenle ve ayrıntılı olarak hazırlandığının anlaşılması için kanun metnini bu kitaba 1 numaralı ek olarak katmayı uygun bulduk.

Kanun Numarası: 3780

Kabul Tarihi: 18/ 01/ 1940

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi: 26/ 01/ 1940

Yayımlandığı Resmi Gazete Sayısı: 4417

BİRİNCİ FASIL: UMUMİ HÜKÜMLER

Madde 1 - Fevkalade hallerde Devletin bünyesini İktisat ve Milli müdafaa bakımından takviye maksadıyla İcra Vekilleri Heyetince, bu kanunda gösterilen şekil ve şartlar dairesinde vazife ve yetkiler verilmiştir.

Fevkalade haller şunlardır:

A - Umumi veya kısmi seferberlik,

B - Devletin bir harbe girmesi ihtimali,

C - Türkiye Cumhuriyetini de alakalandıran yabancı devletler arasındaki harp hali.

Madde 2 - İcra Vekilleri Heyeti, fevkalade hallerin zuhuruna binaen, bu kanunla kendisine tevdi edilen vazife ve salahiyetlerin ifa ve istimaline lüzum hasıl olduğunu görünce derhal kanunun tatbikine başlayarak keyfiyeti ilan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arz eder.

Madde 3 - Fevkalade hallerin hitam bulduğu ve bu kanun hükümlerinin tatbikine lüzum kalmadığı, Hükümetçe kararlaştırılarak ilan ve Büyük Millet Meclisine arz edilir.

İKİNCİ FASIL: TEŞKİLAT

Madde 4 - Bu kanun hükümlerine tevfikan İcra Vekilleri Heyetince itiraz edilecek kararları hazırlamak ve bu işle alakalı vekâletler arasında işbirliği temin etmek üzere bir Koordinasyon Heyeti teşkil olunur.

Bu heyet, Başvekilin teklifi üzerine alakalı vekillerden tereküp etmek üzere İcra Vekilleri arasından ayrılır.

Heyete, Başvekil veya tevkil edeceği vekil reislik eder.

Madde 5 - (Değişik madde: 25 /12/ 1940 - 3954/1 md.)

Koordinasyon Heyetinin mesaisini izhar etmek ve bu kanun hükümlerinin ve İcra Vekilleri Heyetince bu kanuna müsteniden ittihaz olunan kararların tatbikatını takibe müteallik işleri görmek üzere Başvekâlete bağlı

Koordinasyon Bürosu tesis olunur.

Madde 6 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 - 4648/1 md.)

I - Bu kanun hükümlerine uyarak İcra Vekilleri Heyetince ittihaz edilen kararlar alakalı vekâletler tarafından kendi teşkilatı ve bu kanuna müsteniden kurulan veya tanzif edilen teşkilat ve müesseseler vasıtasıyla infaz ve tatbik olunur.

II -Bu kanunda Hükümete verilen hizmetlerden bir veya birkaçıyla meşgul olmak ve bu kanundaki salahiyetlerle teçhiz edilmek üzere lüzum görülen Devlet teşkilatında yeni memuriyetler ihdasına Hükümet salahiyetlidir.

(Ek alt bent: 25 /06/ 1956 - 6751/1 md.) Ayrıca görülecek lüzum üzerine bu gibi hizmetler için 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla mukayyet olmaksızın kadro ihdası caizdir. İktisat ve Ticaret Vekâletince bu kadrolarda mukavele ile istihdam edileceklerin mukaveleleri İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

III - Vekâletlerin merkez teşkilatında ihdas olunacak kadrolar tatbik ve derhal Türkiye Büyük Millet Meclisinin tetkik ve tasdikine arz olunur. Bu kadroların maaş ve ücretleri ile idare masrafları 43'üncü maddedeki sermayeden sarf olunur.

IV - Vekâletlerin merkez teşkilatı haricinde ihdas olunacak vazifeleri ve koordinasyon bürosunun kadroları İcra Vekilleri Heyeti kararıyla tatbik edilir.

V - Halk ve Milli Müdafaa ihtiyaçlarını temine matuf bilumum ticari ve sınai muameleleri ifa etmek ve Hükümet tarafından bu kanundaki salahiyetler dairesinde verilecek diğer işleri görmek üzere İcra Vekilleri Heyeti kararıyla hükmi şahsiyeti haiz müesseseler ihdas olunabilir. Bu müesseselerin kadroları İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur ve bunlara bu kanunun 43'üncü maddesindeki paradan lüzumlu miktar sermaye tefrik ve tahsis olunabilir.

VI -Bu müesseselerin ve memurlarının halk ile muamele ve münasebetlerinde hususi hukuk hükümleri caridir. Bu müesseselerin sermayeleri ve bütün malları Devlet mallarındandır. Murakabeleri bu kanunun 51'inci maddesi hükümleri dairesinde yapılır.

VII - Yukarıdaki fıkralarda zikredilen vazife ve işleri İcra Vekilleri Heyeti mevcut müesseselere de verebilir.

VIII - İcra Vekilleri Heyeti lüzum göreceği herhangi bir daire veya müesseseyi, bütçe ve teşkilatına mütedair mer'i hükümler mahfuz kalmak üzere, tamamen veya kısmen herhangi bir vekâlet veya daire emrine vermeğe salahiyetlidir.

IX -Bütün daire ve müesseseler bu kanunun tatbikatına mütedair olan karar ve tebliğleri derhal tatbik ve icra etmekle mükelleftirler. Herhangi bir daire ve müesseseye mensup olursa olsun bu kanunun tatbikinde kusuru görülen memur ve müstahdemleri ve belediye reislerini Başvekil inzibati cezalardan herhangi biriyle, tertip gözetmeksizin, cezalandırabilir ve bu cezaları hafifletebilir veya kaldırabilir. Memurların memuriyetten ihraç cezası müstesna olmak üzere diğer inzibati cezalara karşı itiraz olunamaz ve dava açılmaz.

X - (Değişik bent: 25 /06/ 1956 - 6751/2 md.)

a) Bu kanuna müsteniden ihdas olunan teşkilat ve müessese kadrolarında istihdam edilenlere birinci derece maaş veya ücreti geçmemek üzere 3656 ve 3659 sayılı kanunlarla mukayyet olmaksızın tayin edildikleri kadronun maaş veya ücret tutarı verilebilir.

Bu suretle istihdam edilenlerin aldıkları maaş ve ücretler kendileri için müktesep bir hak teşkil etmez.

b) 3656 ve 3659 sayılı kanunlara tabi bir vazifede bulunanlardan görülen lüzum üzerine esas vazifesine ilaveten bu kanuna ait işlerde devamlı olarak çalıştırılanlara almakta oldukları maaş veya ücretin bir mislini geçmemek üzere Milli Korunma tahsisatından tazminat verilir.

Bu tazminatın miktarı İktisat ve Ticaret Vekili tarafından tespit edilir.

XI - Herhangi bir dairede tekaüde tabi maaşlı bir hizmette müstahdem olanlarla bu gibi memuriyetlerden istifa ile ayrılmış bulunanlardan yukarıda yazılı daire ve müesseselerin ücret kadrolarına nakil ve tayin olunanların 3656 numaralı kanunun maaşlı memurlar hakkındaki umumi hükümlerine göre almaları icap eden maaş tutarı istihdam edildikleri daire ve müesseselerdeki kadro tahsisatından tesviye olunur. Bunların tekaütlük hakları mahfuz olup buralarda geçen hizmetleri fiili hizmet sayılır. Aylıklarından aidat tevkifi suretiyle tekaüt haklarına malik olan memurlardan bu suretle nakledilecekler hakkında da aynı hüküm tatbik edilir. Şu kadar ki, aylıklarından kesilecek aidatla kendilerini istihdam eden teşkilat ve müesseseler tarafından verilecek muadilleri mensup oldukları tekaüt sandığına yatırılır.

XII - 3656 numaralı kanuna tabi maaşlı memurlardan veya bu gibi memuriyetlerden istifa ile ayrılmış bulunanlardan yukarıda yazılı daire, teşkilat ve müesseselere nakil ve tayin edilmiş ve edilecek olan memurlar hakkında Memurin Kanununun maaşlı memurlara ait hükümleri tatbik olunacağı gibi bu yerlerde geçen hizmet müddetleri de maaşlı vazifelerde geçmiş sayılır ve terfilerinde bu hizmetleri maaşlı vazifelerde geçen hizmetlerine katılmak suretiyle hesap edilir. Bu memurlara 3656 numaralı kanunun 14'üncü

maddesine tevfikan ücret kadrosundaki fark dahi ayrıca ücret olarak verilir.

XIII - 3656 numaralı kanunun 6'ncı ve 13'üncü maddelerine ve 3659 numaralı kanunun 9 ve 10'uncu maddelerine ve 3968 numaralı kanunun hükümlerine göre istisna, ihtisas ve ihtiyaç mevkilerinde maaş veya ücretle müstahdem iken yukarıda yazılı daire, teşkilat ve müesseselere naklen tayin edilmiş ve edilecek olanlar bu tayinden evvel müstahdem oldukları mevkilerdeki maaş veya ücretleriyle ve bu mevkilerin müteallik terfi hakları mahfuz olarak tayin edilir ve bu vazifelerinden ayrıldıklarında dahi evvelki mevkilerine veya aynı dereceye tekabül eden mevkilere aynı derece ve haklarla tayinleri yapılır.

XIV - Yukarıda yazılı hükümler bu kanuna göre tanzif edilen daire, teşkilat ve müesseselere alınmış ve alınacak memurlara da şamildir.

ÜÇÜNCÜ FASIL: İKTİSADİ HÜKÜMLER

Madde 7 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 - 4648/1 md.)

Hükümet, halk ve Milli Müdafaa ihtiyaçlarını karşılayabilecek şekil ve hacimde istihsalde bulunmaları için sanayi ve maadin müesseselerini kontrol ederek bunları lazım gelen faaliyete sevk edebileceği ve imal ve işletme bakımından tadilata tabi tutulabileceği gibi bu müesseselere tesisatta iktiza eden tevsiyatı da yaptırabilir

ve bu maksatla sanayi ve maadin müesseselerine kredi, malzeme, işçi ve ihtisas elemanları temin edebilir.

Sanayi ve maadin müesseselerinin sahipleri Hükümetçe lüzum görülen tadilat ve tevsiatın yapılmasına muvafakat etmedikleri takdirde 18'inci madde mucibince bu müesseselere el koyarak lüzumlu tadil ve tevsileri Hükümet kendi hesabına yapabilir.

Hükümetçe tadil ve tevsi suretiyle yapılan ilaveler müessesenin sahibinin iadesi tarihinde değer kıymetiyle müessese sahibi tarafından satın alınmak istenmediği takdirde Hükümet müessesenin tamamını işletmeğe yarayan menkulleriyle birlikte usulüne tevfikana istimlak veya eski haline irca ederek sahibine iade edebilir.

Madde 8 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 4648/1 md.)

Hükümet, sanayi ve maadin müesseselerinden ve küçük sanat kooperatiflerinden istihsal programları ve diğer lüzumlu malumatı istemek yahut bu müessese ve kooperatiflere doğrudan doğruya bu yolda program vermek salahiyetini haizdir.

Bu maksatla sanayi ve maadin müesseselerinin ve küçük sanat kooperatiflerinin istihsallerini ve bunların hacmini, miktarını, çeşitlerini, cinslerini ve nevilerini fevkalade hallerin icaplarına ve müessese ve kooperatiflerin tahammülü derecesine göre tayin edebilir.

Madde 9 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 4648/1 md.)

Hükümet, sanayi ve maadin müesseselerinin

istihsallerini ve diğer işyerlerindeki mesaiyi, bu kanunun derpiş ettiği ihtiyacı karşılayabilecek hadde çıkarmak için lüzumlu olan işçi kadrosunu ve ihtisas elemanlarını temin eder.

Bu maksatla vatandaşlara ücretli iş mükellefiyeti tahmil edilebilir.

Ücretli iş mükellefiyetine tabi tutulanların işyerine sevk ve nakillerine ve bu esnada iaşe ve ibatelerine muktazi masraflar ile celbolundukları veya kendiliklerinden müracaat ettikleri tarihten işe başladıkları tarihe kadar çalıştırılacakları işyerlerinde alacakları ücretin yarısı bunları çalıştıracak müesseselerce ödenir.

Kendilerine ücretli iş mükellefiyeti tahmil edilenlerle bunlardan işyerlerinden kaçanlar icabında vali ve kaymakamların yazılı emirleri üzerine zabıta kuvvetiyle işyerlerine sevk olunabilirler.

Sevk ve nakilleri esnasında veya işyerlerinden kaçan ücretli iş mükelleflerinin işyerlerine şevkleri ve sevk esnasındaki iaşe ve ibateleri için muktazi masraflar bunları çalıştıran müesseseler tarafından ödenmekle beraber bu masraflar ücretlerinden münasip taksitlerle kesilir.

Madde 10 - (Değişik madde: 14 /06/ 1946 -4945/1 md.)

Hükümetçe lüzum görülen sanayi ve maadin müesseseleriyle bu müesseselere bağlı işyerlerinde ve bu kanunun derpiş ettiği ihtiyacı karşılamak amacıyla

Hükümetçe tayin edilecek diğer işyerlerinde çalışan işçiler, teknisyenler, mühendisler, ihtisas sahipleri ve sair hizmetliler çalıştıkları müesseseyi veya işyerlerini, kabule şayan bir mazeret olmaksızın, terk edemezler.

Bu madde hükümleri uyarınca çalışmağa mecbur tutulanlara gördükleri işe karşılık olarak dışarıdaki emsaline göre normal bir ücret verilir.

Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne aykırı hareket edenler hakkında 9'uncu maddenin 4 ve 5'inci fıkraları hükümleri uygulanır.

Madde 11 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, sanayi ve maadin müesseselerinin mamullerini ve istihallerini normal maliyetlerine yüzde muayyen bir kâr ilavesi ile satın alabilir.

Hükümet bunların satış, tevzi, toplama ve sevk işleriyle iştigal edebilir.

Mubayaasına karar verilen maddelerin satın alma kararından evvel satılmış olsalar da bulunduk- lan yerlerden başka yerlere müsaade alınmaksızın nakledilmeleri yasaktır.

Bunların buldukları yerlerde sahipleri veya zilyetleri tarafından Hükümet emrine teslim olunmaları mecburidir.

Tevzi olunan malların hangi ihtiyaç için kullanılması Hükümetçe veya salahiyetli kılınan makam ve müesseselerce tespit edilmişse ancak o ihtiyaca hasredilmesi mecburidir.

Alakalı vekâletin yazılı muvafakati alınmaksızın bu maddelerin satılması, rehin edilmesi, herhangi bir surette başkasına verilmesi yasaktır.

Şu kadar ki, şahsi ihtiyaç ve istihlak için tevzi edilen maddelerin kâr temini maksadına matuf olmaksızın yardım hissiyle veya zaruret sebebiyle örf ve adetin cevaz verdiği miktarı tecavüz etmemek üzere her ne suretle olursa olsun başkalarına devri yukarıdaki fıkra hükmünden müstesnadır.

Madde 12 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, bu kanunun derpiş ettiği hizmetleri ifa maksadıyla salahiyetlerini kullanırken icap eden müesseselere ve küçük sanat erbabına ve iş sahiplerine lüzumu olan krediyi temin eder.

Bu kredi, nakit, ham madde, veya yardımcı malzeme vermek ve yahut bir banka tavsit edilmek suretiyle yapılabilir.

Bu kredinin tahsis edildiği işte kullanılması mecburidir.

Madde 13 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

I -Hükümet Milli Korunma Kanununun mer'i bulunduğu müddet zarfında primleri veya sürprimleri herhangi bir sebeple olursa olsun ödenmeyen her nevi hayat sigortalarını inkıtaa tabi tutabilir.

II - Sigortalının inkıta devresi esnasında vefatı

halinde, inkıta tarihine kadar tahakkuk etmiş riyazi ihtiyatlar, bu tarihten tediye tarihine kadar hesap edilmiş teknik faizleriyle birlikte hak sahiplerine ödenir. İnkıta devresi esnasında sigortalının tenzil ve iştirah haklarına halel gelmez.

III -İnkıta devresi içinde askeri vazifede iken ölen sigortalıların hak sahiplerine 3.000 liraya kadar olan müemmen meblağların tamamı ve bu miktardan yukarı olanlarının 3.000 liradan aşağı olmamak üzere Hükümetçe tayin edilecek miktarı ve fazlasının riyazi ihtiyatı ve harpte ölen sigortalıların hak sahiplerine müemmen meblağların tamamı ödenir. Sigorta bedelinin Hükümetçe tayin edilecek kısma ait ödenmemiş primlerle sür-primler teknik faizleriyle birlikte bu tediye tenzil edilir.

IV - Sigortası inkıtaa tabi tutulmuş olan sigortalı inkıta devresi sonunda hayatta ise sigorta mukavelesi tıbbi muayeneye lüzum kalmadan yeniden mer'iyet iktisap eder ve sigortalılar inkıta devresine ait primlerle sürprimlerin teknik faizleriyle birlikte tediyesiyle Hükümetçe tespit edilecek şartlar dairesinde mükellef tutulur veyahut sigorta müddeti o nispette uzatılmak suretiyle inkıta müddetine ait prim ve sürprim borçlarından ibra olunur.

V -Ticaret Kanununun 1000'inci maddesinin ve mevcut sigorta mukavelenamelerinin bu maddenin II, III ve IV öncü fıkralarına ve bu fıkralara müsteniden alınacak kararlara muhalif hüküm ve şartları tatbik

olunmaz.

VI -Bu maddenin II, III ve IV' üncü fıkralarında yazılı hükümlere aykırı hareket edenler, sigorta şirketlerinin teftiş ve murakabesine dair 3392 sayılı kanunun 10'uncu maddesine göre cezalandırılır.

VII - Milli Müdafaanın ve halkın ihtiyacı için ithal edilen maddelerin ve bunlara mukabil yapılan ihracatın ve Milli Koruma Kanunu hükümlerine tevfikan yapılan ve yaptırılan stokların ve bunlara ait tesisatın harp tehlikesine karşı sigortasının bizzat veya yangın ve nakliyat sigortalarıyla iştigal eden şirketler müşterek yapmağa ve bu işlerle meşgul olmak üzere alakalı Devlet teşekkül, müessese ve ofisleri nezdinde bürolar kurmağa ve sigorta edilen maddelerin satış fiyatına zam yapmak suretiyle prim tahsiline Hükümet mezundur.

VIII - Sigorta masraflarının ve primle tamamen karşılanmayan hasar tazminatının karşılığı olmak üzere sarfına lüzum görülecek mebalığ Milli Korunma Kanununun 43'üncü maddesine tevfikan temin edilecek sermayeden ayrılır. Primler, tefrik olunan paralar miktarına baliğ olduğu ve sigorta tazminatının tediyesine rağmen sigorta işlerinin tasfiyesinden para arttığı takdirde artan para Hazineye intikal eder.

Madde 14 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

I -Hükümet, halkın ve Milli Müdafaanın ihtiyacı olan her nevi madde ve yardımcı malzemeyi değer fiyatının tediyesi mukabilinde el koyarak almağa ve maksada

göre tevzie ve satmağa ve ihtiyacı olanlara karsız vermeğe salahiyetlidir.

II - Birinci bentte yazılı maddelerin ve yardımcı malzemenin el koyma kararından evvel satılmış bulunmaları dolayısıyla veya herhangi bir sebeple buldukları yerlerden başka mahallere müsaade alınmaksızın nakledilmeleri memnu olup buldukları yerlerde sahipleri veya zilyetleri tarafından Hükümet emrine teslim olunmaları mecburidir.

III - Hükümet, hakiki ve hükmi şahıslardan ellerinde bulunan her nevi madde ve yardımcı malzemenin nevi, miktar ve vasıflarının bildirilmesini ve bunlar hakkında lüzumlu görülecek diğer bütün malumatın verilmesini isteyebilir. Bu malumatın alakalılar tarafından doğru ve tam olarak Hükümetçe tayin olunan müddet içinde verilmesi mecburidir. Bu beyannameler damga resminden muaftır.

IV - Hükümetçe veya salahiyetli kılınan makam ve müesseselerce hakiki ve hükmi şahıslara tevzi olunan, satılan ve ihtiyacı olanlara karsız verilen maddelerin veya yardımcı malzemenin bunlar tarafından kullanılması ve hangi ihtiyaç için kullanılması tespit edilmişse ancak o ihtiyaca hasredilmesi mecburidir. Alakalı vekâletin yazılı muvafakati alınmaksızın bu maddelerin ve yardımcı malzemenin satılması ve rehin edilmesi ve herhangi bir suretle başkasına devredilmesi ve muvakkat veya daimi olarak bir başkasına verilmesi yasaktır.

On birinci maddenin son fıkrasında yazılı istisnai hüküm bu fıkranın tatbikinde da caridir.

V - Hükümet tarafından tevzi edilen veya ettirilen veya satılan veyahut karsız, olarak verilen maddelerin ve yardımcı malzemenin nerede ve ne suretle kullanılacağını veya sarf edildiğini gösteren kayıtların tutulması ve tevsik edilmesi mecburi kılınabilir.

VI - Yukarıdaki bentlere tevfikana Hükümet tarafından tevzi edilen, satılan ve ihtiyacı olanlara karsız verilen her türlü madde ve yardımcı malzemenin tahsis edildiği işlerde kullanılmaması halinde alakalıların keyfiyeti mahallin en büyük mülkiye memuruna bildirmeleri mecburidir. Bu maddelerin ve yardımcı malzemenin tahsis edildiği işlerde kullanılmadığı gerek alakalıların bildirilmesi ve gerekse sair surette öğrenilmesi halinde mezkur maddelerin ve yardımcı malzemenin mahallin en büyük mülkiye memurunun yazılı emriyle ve kendisinin evvelce verdiği bedeli geçmemek üzere değer pahası verilmek şartıyla Hükümet emrine geri alınması yoluna gidilebilir.

Madde 15 - Herhangi bir sebep dolayısıyla metruk veya muattal veya natamam bir halde kalmış olan sanayi ve maadin müesseselerini ve diğer işyerlerini Hükümet, buldukları hal ve vaziyete göre tayin edilecek bir taviz mukabilinde işler hale getirebilir.

Madde 16 - (Değişik madde: 25 /12/ 1940 -3954/1 mdj

Hükmi ve hakiki şahıslar elinde bulunan madenlerden azami cevher alabilmek ve istihsalleri bir elde toplamak maksadıyla Hükümet, bunları birleştirerek işletebilir. Bu maddenin tatbiki dolayısıyla işletmeden mahrum kalan maden sahiplerinin devam eden mahrumiyet müddetlerine ait zararları ödenir. Linyit taharri ruhsatnamesini haiz olanların, imtiyaz kararnamesinin istihsaline ait muameleyi takiple beraber, Maadin Nizamnamesinin 26'ncı maddesinde tayin olunan miktardan fazla dahi linyit ihraç etmelerine müsaade olunabilir.

Madde 17 - Hükümet, sahiplerine kati lüzumu olmayan makine, alat, edevat ve tesisatı vesair her nevi istihsal vasıtalarını sahiplerinin işlerini sekteye uğratmamak şanıyla ihtiyacı olan müesseselere vermek üzere değer pahası mukabilinde satın alabilir.

Madde 18 - (Değişik madde: 30 /01/ 1942 -4180/1 md.)

Hükümet un fabrikalarına ve değirmenlerine ve diğer sanayi ve maadin müesseselerine el koyarak işletebilir. Bu işletmenin devamı müddetince müessese sahiplerine münasip tazminat verilir.

Madde 19 - (Değişik madde: 30 /01 /1942 -4180/1 md.)

I - Sanayi ve maadin müesseseleriyle diğer işyerlerinde fazla çalışmağa Hükümetçe lüzum görülen hallerde, işlerin mahiyetine ve ihtiyacın derecesine göre, günlük iş saatleri, gündüz ve gece çalışmalarında tatbik edilmek üzere, üçer saate kadar artırılabilir. İşbu fazla saatlerde çalışmalara ait ücretler İş Kanununun 37'nci maddesi mucibince ödenir.

II - Kadınların ve 12 yaşından yukarı kız ve erkek çocukların sanayi işlerinde ve 16 yaşından yukarı erkek çocukların maden işlerinde çalışmaları hakkındaki 151.1593 ve 3008 numaralı kanunlarda mevcut tahdidi hükümler Hükümet kararıyla tatbik edilmeyebilir.

III - Bu kanunun istihdaf ettiği hususlarda Hafta Tatili Kanunu ile Ulusal Bayram ve Genel Tatiller hakkındaki Kanun hükümleri Hükümet kararıyla kısmen veya tamamen tatbik olunmayabilir.

IV - İşçilerin en az birer aylık fasıllarla çalıştırıldıkları işlerin gayrisinde işçinin haftada bir gün tatil hakkı ihlal edilemez.

V - Hükümet, bilumum ticarethane ve müesseselerin açık bulundurulacağı günleri ve asgari iş saatlerini tespit etmeğe salahi yetlidir. Tespit edilmiş olan günlerde ve asgari iş saati müddetince bu ticarethane ve müesseselerin açık bulundurulması mecburidir.

Madde 20 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, memleket ihtiyacı için hariçten ithali zaruri olan maddelerin miktar, cins ve nevilerini tayin ve tespit ve memleket ihtiyacı için zaruri olmayan maddelerin ithalini tahdit veya men edebilir.

Hükümet, dahilde imal ve istihsal edilen maddelerin memleket ihtiyacından fazla olan miktarını

harice çıkartmak maksadıyla yapılacak satışların şekil ve şartlarını, amil ve müstahsillerin hak ve menfaatlerine zarar vermeyecek surette tanzim edebilir.

Memleket mahsullerinden birinin ihracı Hükümetçe tahdit ve men edilmesinden dolayı dahili satış fiyatına düşüklük arız olursa müstahsili bu yüzden maruz kalacağı zarardan vikaye için Hükümet bu mahsulleri ya değer pahasıyla satın alır, yahut bunların terhini mukabilinde müstahsillere para ikraz edilmesini temin eder.

Madde 21 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

I - Hükümet, her türlü malların ithal veya imal yahut istihsalinden müstehlike kadar intikalini düzenlemek ve ihtikarı önlemek maksadiyle ticaretin usul ve şekillerini tayin ve tespit edebileceği gibi tacirleri ticaretlerinin mahiyetlerini gösterir bir vesika almağa ve yapacakları muamelelerde bu vesikaları ibraz etmeğe mecbur tutabilir.

II - Hükümet lüzum gördüğü maddelerin alım ve satımını, her ne suretle olursa olsun başkasına devrini, imalini, istihlakini, istimalini ve naklini men edebilir. Bu maddelerin ne şekil ve suretle, nerelerde, hangi şartlar altında ve ne miktarda alınıp satılacağını, devir, imal, istihlak, istimal ve nakledileceğini tanzim ve tahdit edebilir veya vesikaya bağlayabilir.

III - Birinci ve ikinci fıkralarda yazılı vesikaların alınıp satılması veya her ne sebeple olursa olsun başkasına devredilmesi veya devir alınması yasaktır.

IV - Bu maddede yazılı vesikalar damga resminden muaftır.

Madde 22 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, halk ve Milli Müdafaa ihtiyacını karşılamak maksadıyla her türlü madde ve yardımcı malzeme stokları vücuda getirebilir ve tensip ettiği ticaret müesseselerini ve ticaret birliklerini de memlekette stok yapmağa mecbur tutabilir ve bunları döviz, kredi, akreditif ile teçhiz edebilir.

Bu müessese ve birlikler Hükümetin murakabesine tabi tutulur.

Hükümet tarafından yaptırılan stokların alakalı makamlarca verilen talimat hilafına stok yapanlar tarafından istihlaki, kullanılması, her ne suretle olursa olsun elden çıkarılması veya herhangi bir sebeple buldukları yerden başka bir yere müsaade alınmaksızın nakledilmesi yasaktır.

Birinci fıkrada yazılı döviz, kredi ve akreditifin tahsis edildiği yerde kullanılması mecburidir.

Madde 23 - 22'nci maddeye müsteniden stok yapmağa mecbur tutulanların bu mecburiyetle yaptıkları stoklarda sun'i taksirlerinden mütevellit

zararlar müstesna olmak üzere fiyat sukutundan doğacak hakiki zararlar, satış müsaadesi tarihine kadar geçecek zamana ait kanuni faiziyle birlikte Devletçe tazmin olunur.

Madde 24 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

I - Hükümet, mali müesseselerin açtıkları ticari kredileri murakabe, tahdit, takyit veya men edebilir.

II - Hükümet, ticaretle iştigal etmek üzere kurulacak her türlü şirketlerin ve kooperatiflerin teşekkül ve tescil muamelelerini ve kurulmuş olanların da her nevi faaliyetlerini teftiş, murakabe, takyit, tahdit veya men edebilir.

Madde 25 - (Değişik madde: 30 /01 /1942 -4180/1 md.)

I - Hükümet, memleket ihtiyacı bakımından lüzumlu gördüğü maddeleri, tespit edilecek miktarlar fevkinde ve şartlar haricinde sanat ve ticaret erbabının stok yapmalarını men edebilir.

II - Hükümet, sanat ve ticaret erbabının faaliyet sahaları haricindeki maddeleri stok yapmalarını men'e salahiyetlidir.

III - Tüccar olmayanların herhangi bir maddeyi ticaret kastiyle stok yapmaları Hükümetçe men olunabilir.

IV - Herhangi bir maddenin Hükümet tarafından tespit edilecek şahsı ihtiyaçlar fevkinde biriktirilmesi men edilebilir.

Madde 26 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, halk ve Milli Müdafaa ihtiyaçlarını temin, ihracatı tanzim ve müstahsili himaye maksadıyla memleket mahsul ve mamullerini satın almak ve memleket ihtiyacını temin ve ithalatı tanzim maksadıyla hariçten mal mübayaaya etmek ve bunların satış, tevzi, toplama ve sevk işleriyle iştilal etmek salahllyetlerini haizdir.

Madde 27 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümetçe akdolunan mukaveleler veya ittiliaz edilen tedbirler dolayısıyla bir malın dahili satış fiyatıyla harici satış fiyatı arasında fazla kâr hasıl olduğu takdirde, memlekete olan ithalatı daha müsait şartlarla yapmağı temin ve dahili fiyatları veya ihracatı tanzim maksadıyla Hükümet bu fazla kardan Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında bir fon tesis edebilir.

Şu kadar ki, Hükümetin aldığı tedbirlerle alakalı olmayarak ve kendi gayret ve teşebbüsleriyle Hükümetçe tayin edilmiş olan ihraç fiyatlarının fevkinde satış yapmış olan tacirlerin elde ettikleri fazla kâr münhasıran kendilerine aittir.

Bu madde mucibince Hükümetin almağa salahllyetli olduğu paralar Tahsili Emval Kanunu hükümlerine göre istifa olunur.

Madde 28 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Gümrüklere gelmiş olan mallar alakalılarca, gümrüklerden çekilmesi lüzumunun Resmi Gazete ile ve varsa ayrıca mahalli gazetelerden biriyle ilanı tarihinden itibaren bir haftadan aşağı olmamak üzere Hükümetçe tayin olunacak müddet içinde çekilmediği takdirde alakalılar nam ve hesabına memlekete sokulabilir.

Hükümetçe birinci fıkraya göre ithal edilecek malların ahdi tarifelere göre resimlendirilmesinde menşce şahadetnamesi aranmaz.

Bu suretle memlekete sokulan mallar Hükümetçe tayin edilecek esaslara göre satılır.

Yukarıdaki fıkraya göre satılan mal bedelinden bunlara terettüp eden, vergi, resim, harç, ceza ve masraflar ve faiz çıktıktan sonra geri kalan miktar alakalılar hesabına Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına yatırılır ve bu paradan malı gönderenin alacağı varsa usulü dairesinde havale ettirilir.

Hükümetçe memlekete sokulmuş malların alakalıları henüz mallar satılmadan önce müracaatla tesellüme hazır olduklarını bildirdikleri takdirde gümrükten çekmemelerindeki makbul mazeretlerini ispat etmek, dördüncü fıkrada gösterilen paraları peşin olarak vermek ve Hükümetçe gösterilen yerlere veya ihtiyaç sahiplerine hemen satmak şartıyla mallar kendilerine teslim olunabilir.

Memlekete transit olarak geçirilmek kaydıyla gelen mallar bu hükümden müstesnadır.

Madde 29 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

I - Hükümet, ithal ve ihraç maddeleri için fiyat ve kâr hadleri tayin ve muayyen fiyattan fazlaya ithal veya muayyen fiyattan noksana ihraç yapılmasını men edebilir.

II - Hükümet, her türlü ithal ve ihraç maddelerine veya dahilde istihlal ve istihlak olunan maddelere prim verebilir ve bunlardan prim alabilir.

III -İkinci bende göre alınan primler 27'nci maddedeki fona ilave olunur. Verilen primler de bu fondan ödenebilir.

IV - Bu maddenin ikinci bendi mucibince Hükümetin almağa salahiyyetli olduğu paralar Tahsili Emval Kanunu hükümlerine göre istifa olunur.

Madde 30 - (Mülga madde: 18 /05/ 1955 -6570/17 md.)

Madde 31 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

I - Hükümet, dahilde lüzum gördüğü maddelerin maliyet unsurlarını, bu maliyete zammedilecek azami kâr hadlerini veya azami satış fiyatlarını ve bu maddelerin cinslerini, nevilerini ve vasıflarını tespit ve tayin edebileceği gibi komisyon, nakliye ve nakliye komisyonu, tellaliye, simsariye gibi üç

retler ile bir hizmet veya sanat veya emek karşılığında alınacak sair ücretleri ve bilumum fiyat ve ücret tarifelerini tayin edebilir ve muayyen kanunlara göre tutulması icap eden defterlerden başka lüzumlu göreceği defterleri tutmaya tüccar, esnaf ve sair alakalıları mecbur kılabilir.

Hükümet yukarıdaki fıkrada yazılı fiyat, kâr haddi, maliyet unsuru, bir hizmet veya sanat veya emek karşılığı, alınacak ücretler veya fiyat ve ücret tarifelerinin tespitini belediyeye, ticaret ve sanayi odalarına veya valilere yaptırabilir.

II - A) Bu suretle tespit olunan kâr hadleri veya fiyatlar veya ücretler yahut tarifeler fevkinde veya cins, nevi veya vasıflara muhalif olarak bir malın satılması veya satışa arz olunması veya ücret istenmesi veyahut alınması veya satışa arz edilen bütün maddelerin maliyet unsurlarının birinci bent mucibince tespit edilen esaslar dışında hesaplanması yasaktır.

B) Fiyatları, kâr hadleri, cinsleri, nevileri ve vasıfları Hükümetçe tayin olunan veya belediyeye veya ticaret veya sanayi odalarına yahut valilere tespit ettirilen malların haklı sebep olmaksızın satışa arz edilmemesi veya satışından imtina olunması veya kaçırılması veya satılmadığı halde satılmış gibi beyan edilmesi yahut tarifeye dahil hususların haklı sebep olmaksızın ifasından imtina olunması yasaktır.

III - Belediye mevzuatı dışında kalan ve mahsus kanunları gereğince fiyatları Hükümetçe tespit olunan bir malın bu fiyatlar üstünde satılması veya satışa arz edilmesi yasaktır.

Belediyece fiyatları tespit olunan maddeler hakkında da Hükümet bu fıkra hükmünü uygulamaya yetkilidir. Hükümetçe böyle bir karar verilmedikçe belediyelerce fiyatları tespit olunan maddeler hakkında belediye mevzuatı hükümleri tatbik olunur.

IV - İmalatçı, ithalatçı, ihracatçı, komisyoncu, toptancı ve perakendeci hakiki veya hükmi şahıslar arasında yapılan ticari alım ve satım muamelelerinde fatura verilmesi ve alıcı tarafından fatura alınması ve bu faturaların saklanması mecburidir.

Alakalı mercilerce tayin edilen mutemetler de bu fıkra hükmüne tabidir.

250 kuruşu geçen alış verişlerde müşterinin isteği üzerine satıcı fatura vermeğe mecburdur.

Faturaların şekil ve muhteviyatı ve ne kadar müddetle saklanacağı Hükümetçe tespit edilir.

V - Müstahsil ile dördüncü bendin birinci fıkrasında sayılan hakiki ve hükmi şahıslar arasında yapılan alım ve satım muamelelerinde zirai istihsal maddelerinden hangileri ve ne miktar ve kıymette olanları için fatura verilip alınacağını Hükümet tespit edebilir.

VI - İmalatçı, ithalatçı, toptancı ve perakendeci hakiki ve hükmi şahıslar arasında yapılan ticari alım ve satım muamelelerinde bir malın mevcudu bulunmadığı veya istenilen miktarda verilemeyeceği satıcı tarafından beyan edildiği ve alıcı keyfiyeti gösteren bir vesika istediği takdirde bu vesikanın verilmesi mecburidir.

Bu vesikanın şekli, muhteviyatı ve suretinin ne kadar müddetle saklanacağı ve ne vüsatte ve hangi mevzularda zirai istihsal yapan müstahsillerin bu bent hükümlerine tabi tutulacağı Hükümetçe tespit edilir.

VII - Her dükkân, mağaza, ticarethane veya satılmak üzere mal teşhir edilen mahallerde ve pazar yerlerinde perakende veya toptan satışa arz edilen mallara veya aynı cinsten mal gruplarına cins, maliyet, satış fiyatı ve lüzumlu görülecek sair malumatı gösteren etiketin konulması ve etiket konulması elverişli olmayan hallerde etiket muhteviyatını havi listelerin herkesin görebileceği yerlere asılması mecburidir.

Etiket ve listelerin şekil ve muhteviyatı mahalli belediyelerce ve belediye teşkilatı olmayan yerler için valilerce tespit ve ilan edilir.

VIII - İthalatçılık ile toptancılık veya perakendecilik ve alelumum toptancılıkla perakendecilik hiçbir suretle aynı şahıs uhdesinde birleşemez.

Ancak maddenin veya satış hususiyetinin zaruri kıldığı hallere münhasır olmak üzere Hükümet bazı müessese veya malları yukarıdaki fıkra hükmünden istisna edebilir.

IX - Hükümet hilafına karar vermedikçe ithalatçı karı % 20'yi ve alelumum toptancı karları yekunu % 10 u, perakendeci karı % 25'i geçemeyeceği gibi ithalatçı, toptancı veya perakendeciler yekdiğerinin karlarını alamazlar. Perakendeciler muayyen kâr hadlerini paylaşmak şartıyla birbirlerine satış yapabilirler.

X - Yurda muvakkat müddetle vazifeli veya yolcu olarak girenlerin beraberinde getirdikleri eşya yurt içinde iki sene kullanılmadıkça satılamaz.

İki sene kullanılmış olsa dahi bu kabil eşya ticareti ile iştiğal memnudur.

Kullanılmış eşya yenisinden fazla fiyatla satılamaz. Müzayede ve sair suretle alınıp satışa arz edilen malların aynı cins ve evsaftaki benzerlerinden fazla fiyatla satılması memnudur.

Tarihi kıymeti haiz eşya ile ticaret kastiyle olmayan satışlar bundan evvelki fıkra hükmüne tabi değildir.

XI - 6086 sayılı kanun mucibince turizm müessesesi belgesi almış olanlar hakkında da bu maddenin birinci bendi hükmü tatbik olunur.

Madde 32 - (Değişik madde: 14 /06/ 1946 -4945/1 md.)

Aşağıda yazılı hareketlerde bulunmak yasaktır:

A) Piyasada darlık veya fiyatlarda yükseklik ya-

ratmak ve fiyatların inmesine mani olmak kastiyle ticari teamüller dışında malları mahdut ellerde toplamak veya imha etmek veya propaganda yapmak veya sair fiil ve hareketlerde bulunmak.

B) Ticari zaruret ve teamüle aykırı olarak diğer bir malın da satın alınmasını mecburi kılmak suretiyle satışta bulunmak veya satışa bu şartla mal arz etmek.

C) Müstahsilden mal alanlar veya müstehlike mal satanlar arasında fiyat birliği yapılarak veya yaptırılarak anlaşma yoluyla halkı istismar etmek.

D) Herhangi bir maddenin Hükümetçe tespit edilen esaslar dışında muhtelif ellerden geçirilmesi suretiyle fiyatın yükselmesini istihdaf veya intaç eden zincirleme muameleleri yapmak.

Madde 33 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

I - Hükümet halk ve Milli Müdafaa ihtiyacından madut olan her türlü eşyanın konulması için muktazi mahfuz mahalleri ve depoları bu kanunun tatbik mevkiine konduğu seneye takaddüm eden senedeki icar bedelleri ve icar bedelleri taayyün etmemiş bir yer ise gayri safi irat miktarınca tayin

edilecek bir kira mukabilinde işgal ve istimal eyleyebilir.

Bu gayrimenkuller icar veya işgal için tahliye ettirildikleri takdirde şagillerinin bundan mütevellit masrafları Hükümetçe tediye olunur.

II - Bu kanunla Hükümetin istimal, işgal veya intifaa salahiyetli olduğu gayrimenkullerin tahliyesi İcra ve İflas Kanununun, mukavelename ile kiralanan gayrimenkullerin tahliyesine mütedair hükümlerine göre icra olunur.

Madde 34 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, lüzum gördüğü mıntikalarda muayyen malların ihracı, ithali, imali, toptancılığı ve perakendeciliği, komisyonculuğu, mümessilliği veya nakliyeciliği veya nakliye komisyonculuğu ile meşgul olan tacirlerin ve büyük ve küçük sanayi erbabının birlikler kurmalarını emredebilir.

Ortaklarına diğer ticari şirketlerde olduğu gibi sermaye koymak ve şerik sıfatıyla kâr ve zarara ve hukuki mesuliyete iştirak etmek vecibesi tahmil etmemek üzere bu birlikler hükmi şahsiyeti haizdir. Bunların teşkilat ve idare tarzlarıyla teftiş ve murakabe usullerini gösteren statüler alakalıların mütalaası alındıktan sonra Ticaret veya İktisat Vekâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur. Statülerde azanın birlikten çıkarılmasını icap ettiren sebepler de gösterilir.

Birinci fıkrada yazılı tacirler ve büyük ve küçük sanayi erbabı mıntıklarındaki birliklere aza olmadıkça o birliklerin iştigal mevzuu olan işlerle iştigal edemezler.

Madde 35 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, halk ve Milli Müdafaa ihtiyacı için lüzumlu olan her türlü nakil vasıtalarının ve depo, ambar ve sair mahfuz mahallerin işletilmesine, tamirine ve kendine ait olanların da adetlerinin artırılmasına veya yeniden inşasına muktazi paraları 43'üncü maddede yazılı sermayeden alakalı vekâlete veya müesseseler emrine verebilir.

Madde 36 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

I - Hükümet, her türlü hususi nakil vasıtalarının seyrüseferini tanzim tahdit veya men edebileceği gibi azami nakil ücretlerini de tayin edebilir, ücretlerini vererek bunları lüzum gördüğü yerlerde çalıştırabilir ve bu maksatla, her türlü hususi nakil vasıtalarında çalışanların kabule şayan mazeretleri olmaksızın işlerini terk etmelerini men edebilir. Bu suretle çalışmağa mecbur tutulanlara sayilerine mukabil emsaline göre normal bir ücret verilir.

II - Bu madde mucibince çalıştırılması kararlaştırılan kara ve deniz nakil vasıtaları ve bunların sahip, müstahdem, kaptan, gemi adamları icabın-

da vali ve kaymakamların yazılı emirleri üzerine zabıta kuvvetiyle işe sevk olunabilirler.

III - (Değişik bent: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.) Hükümet, lüzum gördüğü takdirde kara ve deniz nakil vasıtalarını bedeli mukabilinde satın alabilir.

IV - Hükümet, halkın ve Milli Müdafaanın ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla lüzumunda yabancılara ait deniz nakil vasıtalarını ve bunların Türk tabiiyetinde olsun olmasın kaptan ve gemi adamlarını da ücretlerini vererek rızaları ile çalıştırabilir.

V -Sair kanunlar hükümlerine müsteniden mercilerince tespit olunan nakil vasıtaları ücretleri fevkinde ücret alınması veya istenmesi yasaktır.

VI - Türk bayrağını taşıyan gemilerin Hükümetin müsaadesi olmadıkça yabancılara satılması, kiraya verilmesi ve her ne suretle olursa olsun devredilmesi yasaktır.

Madde 37 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, ziraatta çalışabilir her vatandaşı, kendi ziraat işi yüzüstü kalmamak şartıyla, mıntaka münasebetlerini, iklim ve sıhhat şartlarını nazara alarak gerek Devlete ve gerek şahıslara ait ziraat işletmelerinde ihtiyaca göre, bir buçuk ayı geçmemek ve mahalli örf ve rayice göre ücret verilmek üzere zirai iş mükellefiyetine tabi tutabilir,

kadınlar ancak kendi köy ve kasaba ve şehir sınırları içinde çalıştırılabilir.

Şahıslara ait ziraat işlerinde mükellefiyet ancak vilayet veya hem hudut vilayetler halkı hakkında tatbik olunabilir.

Zirai iş mükellefiyetine tabi tutulanların işyerlerine sevk ve nakillerine ve bu esnada iâşe ve ibatelerine muktazi masraflar, celbolundukları veya kendiliklerinden müracaat ettikleri tarihten işe başladıkları tarihe kadar çalıştırılacakları işyerlerinde alacakları ücretin yarısı bunları çalıştıracak müesseselerce ve şahıslarca ödenir.

Kendilerine zirai iş mükellefiyeti tahmil edilenlerle bunlardan işyerlerinden kaçanlar icabında vali ve kaymakamların yazılı emirleri üzerine zabıta kuvvetiyle işyerlerine sevk olunabilirler.

İşyerlerinden kaçan zirai iş mükelleflerinin işyerlerine şevkleri ve sevk esnasındaki iâşe ve ibateleri için muktazi masraflar bunları çalıştıran müesseseler veya şahıslar tarafından ödenmekle beraber bu masraflar ücretlerinden münasip taksitlerle kesilir.

Hükümet, zirai iş mükellefiyeti tatbik edilen bölgelerde eşhasa ait olup da sahibine kati lüzumu olmayan her nevi ziraat vasıtalarından münasip bir kira mukabilinde istifade edebilir.

Madde 38 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

I - Hükümet, lüzum gördüğü mıntakalarda yapılacak zeriyyatın nev'ini, çeşidini ve bunların nispetini tayin, herhangi bir mahsulün ekimini men, ziraatın ve hayvan yetiştirmenin usul ve istikametlerini tespit edebilir.

II - Hükümet, büyük ve küçük baş hayvanların şahsi ihtiyaç haricinde alım ve satımını, herhangi bir suretle başkasına devrini, naklini ve kesimini tanzim, tahdit ve menetmeğe ve bunlara 14'üncü madde hükümleri dairesinde el koymağa salahiyyetlidir.

Madde 39 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

Hükümet, sahipleri tarafından işletilmeyen araziyi tayin edeceği münasip bir bedel mukabilinde işletebilir.

Madde 40 - Hükümet, ziraata elverişli 8 hektar ve daha ziyade arazi sahibi olan her şahsı bu arazinin yarısına kadar hububat ekmeğe veya ektirmeğe mecbur tutabilir.

Bu mecburiyet, arazi sahibinin malik olduğu çift hayvanı miktarına ve her çift hayvan için dört hektar esasına göre hesap edilir.

Her traktör hal ve vaziyetine göre 15-30 çift mukabili addedilir.

Madde 41 - Ekilen her dört hektar arazi için bir çift öküz Milli Müdafaa mükellefiyetinden istisna edilir.

Madde 42 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1

md.)

I - Hükümet, her türlü ziraat aletlerini, makinelerini, vasıtalarını ve malzemelerini, zira- i ilaçları ve tohumları ve damızlık hayvanları lüzumuna göre satabilir, parasız, ariyet veya ödünç veya bir kira mukabilinde olarak ihtiyacı olanlara tevzi edebilir ve çiftçiye ödünç para verebilir.

II - Hükümetçe, satılan veya tevzi edilen maddelerin ve damızlık hayvanların ve ödünç verilen paranın tespit edilen ihtiyaca hasredilmesi mecburidir.

DÖRDÜNCÜ FASIL: MALİ HÜKÜMLER

Madde 43 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

I - Bu kanunun derpiş ettiği işlerin icap ettireceği tediyeler için Hükümet emrine Hazinece iki yüz elli milyon liraya kadar bir sermaye temin olunur. Mütedavil sermaye ile sabit sermaye ve teşkilat masrafı karşılıkları İcra Vekilleri Heyeti Kararıyla bu sermayeden tefrik edilir.

II - Hükümet tevzie tabi tutulacak mallardan satış bedelinin azami yüzde ikisini tevziat ve teş-

kilat masrafı olarak alabileceği gibi bu suretle toplanmış ve toplanacak paralardan tevzi işlerinde çalışanlara icra Vekilleri Heyetince tespit edilecek miktar ve esaslar dairesinde ikramiye ve fazla mesai ücreti ödemeye de yetkilidir.

Madde 44 - (Değişik madde: 30 /01 /1942 -4180/1 md.)

Vekâletlerce bu kanuna müsteniden yapılacak işlerin ve kurulacak müesseselerin istilzam ettirdiği paralar icra Vekilleri Heyeti kararıyla 43'üncü maddedeki sermayeden alakalı vekâlet emrine verilir.

Madde 45 - Bu sermaye:

A - Bütçeye konulacak tahsisat ile,

B - Hazinece verilecek avanslarla,

C - Bankadan temin edilecek kredilerle,

Ç -icra Vekilleri Heyeti kararı üzerine Ziraat Bankasınınca ihraç ve Hazinece kefalet edilecek bono veya tahvillerle temin edilir.

Madde 46 - Bu sermaye ile yapılan bütün muamelelerde hususi hukuk hükümleri caridir.

Bu sermaye üzerinde suç işleyenler hakkında Devlet malları aleyhinde suç işleyenler hakkındaki cezai hükümler tatbik edilir.

Madde 47 - (Değişik madde: 30 /01/ 1942 -4180/1 md.)

I - Bu sermaye hesapları Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasında temerküz ettirilir, veznedarlık işleri de bu banka tarafından yapılır. icra Vekilleri Heyetince verilecek karara göre alakadar daire, teşekkül veya müesseseler, hesaplarının müsbit evrakını veya tasdikli suretlerini veyahut yalnız aylık mizanlarla sene sonlarındaki bilançolarını Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına gönderirler.

II - Bu kanun hükümleri dairesinde ittihaz olunan kararlara müsteniden yapılan her nevi tediyat ve tahsilat TC Ziraat Bankasında taalluk ettiği vekâlet için açılan hususi hesaplarda gösterilir. Kadro ve idare masrafları ayrıca bir cetvelde irae olunur.

Madde 48 - Her takvim senesine ait muamelelerin sene gayesi itibariyle bir bilançosu tanzim edilir. Bu bilançoğa kârü zarar hesabının ve teşkilat ve tesisat masraflarına ait hesabın fasıl ve madde itibariyle müfredatını natık cetvellerle bilançonun aktif ve pasifine ait envanterler rabtolunur.

Madde 49 - Sermaye ve kârü zarar hesaplarıyla üçüncü şahıslara ve işin mahiyeti icabında her nevi kıymet hareketlerine müteallik hesaplar, Ziraat Bankasınca tanzim ve Maliye Vekâletince tasdik olunacak bir muhasebe usulüne bağlanır.

Defterler, Ticaret Kanunu hükümleri dairesinde Ziraat Bankasınca tutulur.

Bu hususta bankaca ihtiyar edilecek maaş ve masraflar yukarıdaki maddede teşkilat için tefrik edilmiş olan paradan tesviye olunur.

Madde 50 - (Değişik madde: 30 /01/ 1942 -4180/1 md.)

I - Bu sermayeden sarf edilecek paralar, Muhasebei Umumiye ve Artırma, Eksiltme ve ihale Kanunları hükümlerine ve Divanı Muhasebatın murakabesine tabi değildir.

II - Bu kanunun tatbik mevkiinde bulunduğu müddet zarfında resmi daire ve müesseselerin (Belediye ve sermayesinin nisfından fazlasına Devletin veya Devlet teşekkül ve müesseselerinin iştirak ettiği ticari teşekküller dahil) yekdiğeriyle olan alım ve satım muamelelerinde Artırma, Eksiltme ve ihale Kanununun hükümleri icra Vekilleri Heyetinin kararıyla tamamen veya kısmen tatbik edilmeyebilir.

III - 31'inci maddenin altıncı fıkrası mucibince verilecek vesikalarla bu kanunun tatbikine memur makamlara gönderilecek şikâyet ve ihbarlar ve 47'nci maddede zikredilen müsbit evrakın suretleri ve umumi hesap vaziyetleri damga resminden ve sair rüsum ve vergilerden muaftır.

IV - Bu kanuna göre kurulmuş teşkilat ve müesseselere karşı taahhüdatta bulunan müteahhitlerle bu müteahhitlere karşı derece derece taahhüdatta bulunmuş

ve bulunacak olanlar hakkında 2395 sayılı Kazanç Vergisi Kanununun sekizinci maddesinin muaddel birinci fıkrasıyla 33'üncü maddesi ve 74'üncü maddesinin B fıkrası hükümleri tatbik olunmaz. Bu taahhüt işleri hakkında Kazanç Vergisi Kanununun umumi hükümleri caridir.

Madde 51 - (Değişik madde: 14 /06/ 1946 -4945/1 md.)

Bu kanun gereğince yapılacak işlere ait hesaplar 3460 sayılı kanunla kurulan Umumi Murakabe Heyeti tarafından incelenir.

Şu kadar ki her yılın bilançosu ve Umumi Murakabe Heyeti raporu işlerle ilgili Bakanlığın mütalaasıyla birlikte hesabın tahakkuk ettiği yılın sonundan itibaren en geç bir yıl içinde Başbakanlıkça Büyük Millet Meclisine gönderilir. Bu bilançonun Büyük Millet Meclisince onanması ilgililerin ibrasını tazammun eder.

Madde 52 - Bu kanunun tatbikine ihtiyaç kalmadığına üçüncü madde mucibince karar verilip ilan edilmesini müteakip Ziraat Bankasınca bu sermaye ile yapılan muamelelerin tasfiyesine başlanır. Tasfiye neticeleri Hazineye devredilir. Vukuu tespit edilecek zararlar Maliye Vekâleti bütçesine konacak tahsisattan mahsup edilir. Tasfiye bilançoları 51'inci madde hükmüne tevfikan Büyük Millet Meclisine takdim olunur.

BEŞİNCİ FASIL: CEZA HÜKÜMLERİ

Madde 53 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

I -a) Yedinci madde mucibince yapılacak kontrole ve lazım gelen faaliyete sevk kararına muhalefet edenler;

b) 8'inci maddeye müsteniden sanayi ve maadin müesseseleri hakkında Hükümetçe veya tavzif edilen müessese veya teşekküllerce istenilen malumatı vaktinde tam ve doğru olarak vermeyenler ve müttehaz karara riayet etmeyenler hakkında (2.500) liradan (25.000) liraya kadar adli para cezası ve 6 aydan 4 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

II - 9'uncu maddede yazılı ücretli iş mükellefiyetine riayet etmeyenler, alacakları günlük ücretin üç mislinden on misline kadar adli para cezasına mahkûm edilir. Tekerrürü halinde evvelce verilen cezanın beş misli hükmolunur.

III - 10'uncu maddede yazılı sanayi ve maadin müesseselerindeki ve bu müesseselere bağlı olan veya Hükümetçe tayin edilen diğer işyerlerindeki hizmeti mazeretsiz terk edenler hakkında (250) liradan (2.500) liraya kadar adli para cezası ve tekerrürü halinde (1.000) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

IV -a) II' inci madde hükümlerine riayet etmeyenler hakkında (2.500) liradan (25.000) liraya kadar adli para ve fiilin ağırlığı halinde ayrıca 6 aydan 3 seneye kadar

hapis cezası ve her iki halde de suç mevzuunu teşkil eden malların aynı cinsten olup bu müesseselerde veya bu müesseselerin dükkân, mağaza, depo, ardiye ve sair yerlerdeki bakiyelerinin tamamının müsaderesine hükmolunur.

b) Hükümetçe şahsi ihtiyaç ve istihlak için tevzi edilen yiyecek ve giyecek maddeleri yukarıdaki fıkra hükmünden müstesnadır.

c) Hükümetçe mubayaasına karar verilen maddeleri kaçırmak maksadına matuf olmaksızın müsaade alınmadan buldukları yerlerden başka yerlere nakledenler hakkında (1.000) liradan

(5.000) liraya kadar adli para cezası verilir.

V -Bu kanuna göre Hükümetçe temin edilen krediyi tahsis edildiği işten başka bir yerde kullananlar hakkında (1.000) liradan aşağı olmamak üzere, adli para cezasıyla birlikte üç seneden beş seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Temin olunan krediyi, tahsis edildiği işten başka bir yerde kullanan kimsenin temin ettiği menfaat az ise (500) liradan aşağı olmamak üzere adli para cezasıyla birlikte bir seneden üç seneye kadar hapis, pek az ise (100) liradan aşağı olmamak üzere adli para cezasıyla birlikte üç aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Şu kadar ki, bu bende göre hükmolunan para cezaları, maksat haricinde sarf edilen kredinin miktarından aşağı olamaz.

Madde 54 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

I -14'üncü maddenin I numaralı bendi hükmüne göre el konulan maddeyi veya yardımcı malzemeyi teslimden imtina edenler, saklayanlar, kaçırınlar, saklamaya yahut kaçıрмаğa teşebbüs edenler, satanlar, her ne suretle olursa olsun başkalarına devredenler, rehin edenler, bu fiillere yardım edenler veya bu fiilleri yaptıranlar hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Suçta mevzu olan maddenin veya yardımcı malzemenin kıymeti az ise yukarda yazılı suçları işleyenler hakkında (1.000) liradan (20.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte bir seneden üç seneye kadar hapis cezası, pek az ise (500) liradan (10.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte 3 aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur. Bu bentte yazılı suçlara mevzu teşkil eden madde veya yardımcı malzemenin ve aynı cinsten olup dükkân, mağaza, depo, ardiye vesair yerlerdeki bakiyelerinin tamamının müsaderesine hükmolunur. Eğer bu madde ve yardımcı malzeme arama

neticesinde alınarak Hükümetçe tespit edilen mahallere sevk ve teslim edilmişse müsadere hükmü bunların emaneten yatırılan bedelleri hakkında tatbik olunur.

II - Birinci bentte yazılı suçlara mevzu madde toprak mahsulü olduğu takdirde, bu suçları işleyen müstahsiller hakkında tayin edilecek cezalar yarıya indirilerek hükmolunur ve bunlar hakkında müsadere hükmü tatbik edilmez. Arama neticesinde veya sair suretle elde edilen toprak mahsulü Hükümetçe tespit edilen bedel ödenerek alınır. El konulan toprak mahsulünü hüküm katileşinceye kadar tamamen teslim eden müstahsiller hakkında bu fıkra göre yarıya indirilerek tayin edilecek adli para cezasının da yarısı hükmolunur ve hapis cezası verilmez.

III -14'üncü maddenin IV numaralı bendine muhalefet edenler hakkında bu maddenin birinci bendinde yazılı ceza hükümleri tatbik olunur.

53'üncü maddenin dördüncü bendinin (b) fıkrası hükmü burada da caridir.

IV - 14'üncü maddenin II, III, V ve VI'ncı bentleri hükümlerine riayet etmeyenler hakkında

(500) liradan (10.000) liraya kadar adli para ve 3 aydan bir seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 55 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

I -15'inci maddeye göre Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmeyenler hakkında (2.500) liradan aşağı olmamak üzere adli para cezası hükmolunur.

II -17'nci maddeye göre Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmeyenler hakkında (1.000) liradan (10.000) liraya kadar adli para cezası hükmedilir ve suç mevzuunu teşkil eden mallar müsadere olunur.

III -18'inci maddeye göre Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmeyenler hakkında bu maddenin birinci bendindeki ceza hükmolunur.

IV -19'uncu maddenin V numaralı bendine göre Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmeyenler hakkında (250) liradan (2.500) liraya kadar adli para cezası ve tekerrürü halinde (500) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte bir haftadan 3 aya kadar hapis cezası hükmolunur.

V - 20'nci maddenin birinci fıkrasına göre Hükümetçe ittihaz olunan kararlara riayet etmeyenler hakkında (3.000) liradan (30.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte 1 seneden 3 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

VI - a) 21'inci maddenin birinci bendine muhalefet edenlerle ikinci bendinde yazılı maddeleri Hükümetçe ittihaz olunan kararlara muhalif ola-

rak satan ve satın alanlar, başkasına devir, imal veya nakledenler veya 21'inci maddenin üçüncü bendine aykırı hareket edenler hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya kadar adli para ve 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

b) 21'inci maddenin ikinci bendi hükmüne tabi tutulan maddelerden şahsi ihtiyaç ve istihlak için olanlarının örf ve adetin cevaz verdiği miktarı tecavüz etmemek üzere alınması, kullanılması, imali, istihlaki, nakli ve kâr temini maksadına matuf olmaksızın yardım hissiyle veya zaruret sebebiyle başkalarına devri yukarıdaki hükümden müstesnadır.

c) 53'üncü maddenin dördüncü bendinin (b) fıkrası hükmü burada da tatbik olunur.

VII -22'nci maddenin birinci fıkrası mucibince Hükümetçe ittihaz olunan kararlara riayet etmeyenlerle 3'üncü fıkrasına muhalif olarak Hükümetçe yaptırılan stokları herhangi bir sebeple buldukları yerlerden başka yerlere müsaade almaksızın nakledenler hakkında (2.500) liradan

(25.000) liraya kadar adli para ve 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

VIII - 22'nci madde gereğince veya her ne suretle olursa olsun döviz, kredi, akreditifle teçhiz edilenler, bunları tahsis edildiği madde veya yerler için kullanmadıkları takdirde (5.000) liradan (50.000) liraya kadar adli para cezası ve 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezasına mahkûm olur

lar. Bu suretle getirilen malların ayrıca müsaderesine hükmolunur.

Şu kadar ki, verilecek para cezası tahsis edilen döviz, kredi veya akreditif miktarından aşağı olamaz.

IX - 22'nci maddenin 2'nci fıkrasına göre Hükümetçe veya tavzif edeceği müessese ve teşekküllerce yapılacak murakabeye muhalefet edenler veya her ne suretle olursa olsun bu murakabeyi güçleştirenler ile 3'üncü fıkrasına tevfi kan Hükümet tarafından yaptırılan stokları alakadar makamların talimatı hilafına istihlak eden, kullanan veya her ne suretle olursa olsun elden çıkaranlar hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya kadar adli para ve 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Madde 56 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

I - 24'üncü maddenin birinci ve ikinci bentlerine göre Hükümetçe yapılan teftiş ve murakabeye muhalefet edenler, ticari kredilerin, şirket veya kooperatiflerin faaliyetlerinin tahdit, takyit veya men'ine müteallik olarak Hükümetçe ittihaz olunan kararlara riayet etmeyenler Hükümetin kararına muhalif olarak şirket veya kooperatifleri teşkil veya tescil ettiren ortaklar ve bu suçlara iştirak edenler hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya

kadar adli para cezası hükmolunur. Tekerrürü halinde adli para cezası üç misline çıkarılır.

Hükümetçe ittihaz olunan karara muhalif olarak teşekkül eden veya tescil ettirilen şirketler ve kooperatifler feshedilir ve tasfiyeye tabi tutulur.

II - 25'inci maddenin I'inci, II'nci ve III'üncü bentlerinde yazılı stok yapmak memnuiyetine riayet etmeyenler hakkında (10.000) liradan aşağı olmamak üzere para ve 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

III - 25'inci maddenin IV'üncü bendinde yazılı mal biriktirmek memnuiyetine riayet etmeyenler hakkında (100) liradan (1.000) liraya kadar para cezası hükmolunur.

Stok yapılan miktar Hükümetçe müsaade edilen miktarın bir mislinden fazla ise maznun hakkında ayrıca 3 aydan 2 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

IV - II'nci ve III'üncü bentlerde yazılı hallerde yapılmış olan stokların ve biriktirilmiş olan malların müsaderesine hükmolunur.

V - 28'inci maddede yazılı ilana rağmen muhik sebep olmaksızın malını gümrükten çekmeyenler hakkında (5.000) liradan (50.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

Hükümetçe gümrükten çekilerek müracaatları üzerine sahiplerine verilen malları Hükümetin

gösterdiği yerlere veya ihtiyaç sahiplerine satmayanlar veya tam olarak teslimden imtina edenler hakkında (10.000) liradan (50.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte 3 seneden 5 seneye kadar hapis cezası hükmolunur.

VI - 29'uncu maddenin I'inci bendi mucibince ithal veya ihraç maddelerinin Hükümetçe tespit edilen fiyatlarına riayet etmeyenler hakkında bir seneden 3 seneye kadar hapis cezasıyla birlikte tespit edilen ithal ve ihraç fiyatlarıyla satış veya mubayaanın yapıldığı fiyatlar arasındaki fark tutarının on misli adli para cezası hükmedilir. Tekerrürü halinde cezalar iki kat olarak verilir.

VII -31'inci maddenin X numaralı bendinin Tinci ve 2'nci fıkralarında yazılı yasağa riayet etmeyenlere (500) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezası ve 6 aydan 3 seneye kadar hapis cezası verilir.

Madde 57 - (Değişik madde: 06 /06 /1956 - 6731/1 md.)

I - 31'inci maddenin II'nci, III'üncü, VIII'inci ve IX'uncu bentleriyle X'uncu bendinin üçüncü fıkrasında ve XI'inci bendinde yazılı suçlarla 32'nci maddede yazılı suçları işleyenler, işlemeye teşebbüs edenler, bu fiillere iştirak edenler veya bu fiilleri yaptıranlar hakkında 10 seneden 30 seneye kadar ağır hapis ve (10.000) liradan (30.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

II - Birinci bentte yazılı suçların işlenmesinden doğan veya doğabilecek olan zarar, malın yahut temin edilen veya temini kasdolunan gayrimuhik menfaatin miktar ve mahiyetine göre hafif ise faili hakkında 3 seneden 10 seneye

kadar ağır hapis cezası ile birlikte (5.000) liradan (20.000) liraya kadar adli para cezası ve pek hafif ise 1 seneden 3 seneye kadar ağır hapis cezası ile birlikte

(1.000) liradan (10.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur. Fiilin hata veya zühul eseri olduğu anlaşıldığı takdirde yalnız para cezası hükmolunur.

III - I'inci ve II'nci bentlerde yazılı hallerde failin dükkân, mağaza, ticarethane, fabrika, imalathane ve benzeri ticari ve sınai faaliyetleri ve hissesine münhasır olmak üzere iştiraklerinin İcra ve İflas Kanunu hükümlerine tevfikân tasfiyesine ve artacak kısmın müsaderesine ve 3 seneden 15 seneye kadar ticaretten men'ine de hükmolunur.

Mahkemece muvazaaya kanaat getirildiği takdirde failin 1 sene içinde devrettiği malların da müsaderesine hükmolunur.

Bu bendin tatbikini icap ettiren hallerde tahkikata başlanır başlanmaz maznunun yukarda tadadolunan yerlerde bulunan malları üzerine derhal ihtiyati tedbir ve alacakları üzerine de ihtiyati haciz vazolunur.

II'nci bendin son fıkrasındaki ahvalde bu bent hükmü tatbik edilmez.

IV - 3Tinci maddenin II'nci ve III'üncü bentleriyle 32'nci maddede yazılı suçlar, ticari faaliyetleri ve kazançları mahdud olan köy ve mahalle bakkalları, seyyar satıcılar ve bunlara mümasil küçük tacir ve esnaf ve tellallar veya bir hizmet veya sanat veya emek karşılığında ücret alanlar tarafından işlenirse bunlar hakkında 3 aydan 2 seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur. Ayrıca 3 aydan 1 seneye kadar ticaretten men'ine ve bu kadar müddetle dükkânının kapatılmasına da hükmolunur. Tekerrüründe hükmolunacak hapis cezası 1 seneden ve adli para cezası (2.500) liradan aşağı olamaz.

31'inci maddenin IX'uncu bendine göre kâr hadlerine tabi malların haklı sebep olmaksızın satışa arz edilmemesi veya satışından imtina edilmesi, saklanması, kaçırılması veya satılmadığı halde satılmış gibi beyan edilmesi hallerinde fiilin vahametine göre 1 aydan 1 seneye kadar hapis ve (250) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezası verilir.

V - Bu maddenin I ve II'nci bentlerinde yazılı suçlardan dolayı tevkif edilenlerin fabrika, imalathane, dükkân, mağaza, ticarethane ve mümasili yerlerde bulunan ve piyasada darlığı hissedilen veya çabuk bozular mallardan olduğu anlaşılan maddelerin tasfiyeye memur edilecek kimseler ta

rafından derhal satışı veya tevzie tabi mallardan ise tevzi işleriyle tavzif olunan alakalı makamlara teslimi yapılır ve bedelleri VI'ncı bent gereğince muamele yapılmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasına veya malsandığına yatırılır.

Bu husustaki karar hazırlık tahkikatı sırasında sulh ceza hâkimi ve dava açılmış ise davayı rüyet eden mahkeme tarafından verilir.

VI - 31 ve 32'nci maddelerde yazılı suçları işleyenlere müşteri tarafından bir para ödenmişse talep edildiği takdirde bu para derhal müşteriye iade edilir ve mal zaptolunur. Numunesinin alınması mümkün olan malların numunesi alındıktan sonra bakiyesi müşteriye teslim olunur. Suç mevzuu olan malın satıcı tarafından talep edilen bedeli henüz ödenmemişse müşteriden, ödenmişse suçludan alınır. Her iki halde de mal bedeli Ziraat Bankası şubesine ve bulunmayan yerlerde malsandığına emaneten teslim olunur. Mahkeme sonunda, satılan malın bedeli yüksek olduğu tespit edilirse fark re'sen müşteriye verilir ve artanı müsadere olunur. Satıcı beraat ettiği takdirde bankaya veya mal sandığına yatırılan mal bedelinin tamamı kendisine verilir.

VII - 31'inci maddenin IV'üncü bendi hükmüne riayet etmeyenler hakkında 1 seneden 3 seneye kadar hapis ve (5.000) liradan (25.000) liraya kadar adli para cezası ile birlikte o kadar müddetle

dükkân, mağaza ve ticarethanesinin kapatılmasına ve ticaretten men'ine hükmolunur.

Bu bendin l'inci fıkrasında yazılı suçta mevzu olan faturanın taalluk ettiği malın değeri hafif ise hapis ve para cezaları yarıya indirilir.

Faturanın taalluk ettiği malın değeri pek hafif ise veya bu suç ticari faaliyetleri ve kazançları mahdut olan köy ve mahalle bakkalları, seyyar satıcılar ve bunlara mümasil küçük tacir, esnaf ve tellallar tarafından işlenirse üç aydan iki seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezasıyla birlikte o kadar müddetle ticaretten men'ine ve varsa dükkânının kapatılmasına hükmolunur.

VIII - 31'inci maddenin Vinci bendinde yazılı mecburiyete riayet etmeyenler hakkında (250) liradan (1.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

IX - 31'inci maddenin VI'ncı bendi hükmüne riayet etmeyenler hakkında (500) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezasına ve bir haftadan bir aya kadar dükkân, mağaza ve ticarethanesinin kapatılmasına ve aynı müddetle failin ticaretten men'ine hükmolunur.

X - 31'inci maddenin VII'nci bendinde yazılı mecburiyetlere riayet etmeyenler hakkında üç aydan iki seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezası ve 3 aydan 1

seneye kadar ticaretten men'ine ve bu kadar müddetle dükkân, mağaza ve benzeri satış yerlerinin kapatılmasına da hükmolunur.

Şu kadar ki, fiilin hata veya zühul eseri olduğu anlaşıldığı takdirde yalnız para cezası verilir.

XI - Yukarıdaki bentlerde yazılı ticaretten men'i ile dükkân, mağaza ve benzeri satış yerlerinin kapatılması cezası bu dükkân, mağaza ve benzeri satış yerlerinin bulunduğu mevki için hayati ehemmiyeti haiz olması halinde verilmez.

Madde 58 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

I - 34'üncü madde mucibince kurulan birliklere girmeyen veya girdikten sonra kendiliğinden çıkan yahut birlik statüsüne göre çıkarılan tacirler ve sanayi erbabı bu birliklere girmedikçe veya tekrar alınmadıkça, birliklerin mevzuu olan işlerle iştigalden memnudurlar. Bu memnuiyete rağmen bu birliklerin mevzuu olan işlerle doğrudan doğruya veya bilvasıta iştigal edenler hakkında 3 aydan 2 seneye kadar hapis ve (2.500) liradan (25.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

II - 36'ncı maddenin I'inci bendine göre deniz nakil vasıtalarının çalıştırılması hakkında Hükümetçe ittihaz edilen karara muhalefet edenler veya ettirenler veya bu fiillere yardım edenler hakkında (1.000) liradan (10.000) liraya kadar adli pa

ra ve bir seneden beş seneye kadar hapis cezası hükmolunur. Bu fiilin işlenmesinden tevellüde- den veya edebilecek olan zarar hafif ise yukarda- ki suçları işleyenler hakkında (250) liradan (2.500) liraya kadar adli para ve 3 aydan 1 seneye kadar hapis, pek hafif ise (100) liradan (1.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

III-36'ncı maddenin I'inci bendine göre kara nakil vasıtalarının çalıştırılması hakkında Hükümetçe ittihaz edilen kararlara muhalefet edenler hakkında bir aydan altı aya kadar hapis ve (250) liradan (2.500) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

IV - 36'ncı maddenin I'inci bendine göre seyrüseferin tanzim, tahdit veya men'i ve azami nakil ücretlerinin tayini hususunda Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmeyenler hakkında (500) liradan (5.000) liraya kadar adli para ve bir aydan altı aya kadar hapis cezası hükmolunur.

V - 36'ncı maddenin I'inci bendine göre lüzum görülen yerlerde çalıştırılmasına karar verilen hususi nakil vasıtalarında çalışanların kabule şayan mazeretleri olmaksızın işlerini terk etmelerinin memnuiyeti hakkında Hükümetçe ittihaz olunan karara riayet etmeyenler alacakları günlük ücretin beş mislinden 25 misline kadar adli para cezasına mahkûm edilir.

VI - 36'ncı maddenin Vinci bendi hükmüne riayet etmeyenler hakkında bir aydan üç aya ka

dar hapis ve (100) liradan (500) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

VII - 36'ncı maddenin VI'ncı bendi hükmüne muhalefet edenler hakkında (1.000) liradan aşağı olmamak üzere adli para ve üç seneden 10 seneye kadar hapis cezası hükmolunur. Şu kadar ki 100 rüsum tonilatodan yukarı buhar ve motor ile işleyen gemilerde hükmolunacak adli para cezası geminin rayiç kıymetinden aşağı olamaz.

VIII - 37'nci maddede yazılı zirai iş mükellefiyetine riayet etmeyenler hakkında alacakları günlük ücretin beş mislinden 25 misline kadar adli para cezası hükmolunur. Tekerrürü halinde para cezasının iki misli ve ayrıca 15 günden iki aya kadar hapis cezası hükmolunur.

IX - Zirai iş mükellefiyeti tatbik eden bölgelerden sahibine kati lüzumu olmayan her nevi ziraat vasıtalarından kira mukabilinde istifade edilmesi hakkında Hükümetçe ittihaz edilen kararlara riayet etmeyenler (100) liradan (500) liraya kadar adli para cezasıyla cezalandırılır.

Madde 59 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

I - 38'inci maddenin I'inci bendinde yazılı zeri- yatın çeşit, nevi ve nispeti hakkında Hükümetçe ittihaz olunan karara muhalefet edenlere bir haftadan üç aya kadar hapis ve (500) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

II - 38'inci maddenin I'inci bendinde yazılı herhangi bir mahsulün ekiminin men'i hakkında Hükümetçe ittihaz olunan karara muhalefet edenlere (1.000) liradan (15.000) liraya kadar adli para, altı aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunur. Şu kadar ki, ekim sahası küçük ve ekilen mahsulün kıymeti az ise bu cezaların yarısına hükmolunur.

III - 38'inci maddenin I'inci bendinde yazılı ziraatın ve hayvan yetiştirmenin usul ve istikametleri hakkında Hükümetçe ittihaz olunan kararlara riayet etmeyenlere (100) liradan (1.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

IV - 38'inci maddenin II'nci bendinde yazılı küçük ve büyükbaş hayvanları Hükümetçe ittihaz olunan kararlara muhalif olarak ticaret kastiyle satın alanlar, satanlar, herhangi bir surette başkasına devredenler, nakledenler ve kesenler veya kesimi zaruri kılacak şekilde küçük ve büyükbaş hayvanları sakatlayanlar hakkında bir seneden üç seneye kadar hapis ve (5.000) liradan aşağı olmamak üzere adli para cezası, kıymetleri az olduğu takdirde altı aydan bir seneye kadar hapis ve (1.000) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezası, pek az ise (500) liradan (5.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

V - 40'ıncı maddede yazılı araziye hububat ekmek ve ektirmek hakkında Hükümetçe ittihaz

edilecek karara riayet etmeyenler hakkında bir aydan altı aya kadar hapis ve (250) liradan (2.500) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

VI - 42'nci maddenin II'nci bendi hükmüne riayet etmeyenler hakkında (100) liradan (1.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur. Şu kadar ki, tayin olunacak para cezası, tespit edilen ihtiyaç haricinde kullanılan veya sarf ve istihlak edilen madde ve hayvanların bedelinden ve ödünç verilen paraların tutarından aşağı olamaz.

VII - 65'inci maddenin I'inci bendi mucibince salahiyyetli memurlar tarafından istenilen malumatı vermeyen ve vesika ve defterleri göstermeyenler ve kendileri hazır bulunmasalar bile bu defter ve vesikaları kontrol etmek üzere gelen memurların derhal tetkik edebileceği şekilde fabrika, imalathane, müessese, ticarethane, dükkân, mağaza ve mümessili yerlerde hazır bulundurmayan müessese sahipleri veya vekilleri veya bu yerlerin mesul müdürleri hakkında üç aydan iki seneye kadar hapis ve (2.500) liradan (25.000) liraya kadar adli para cezası hükmolunur.

Kontrolde gelen memur defter ve vesikaları bulamadığı takdirde mahkeme kararına hacet kalmaksızın bu yerleri kapatır. Tanzim edeceği evrakı derhal Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tevdi eder.

Defter ve vesikalar bir ay içinde mahkemeye ibraz edilmediği takdirde kapatma devam etmek

le beraber bu kanunun 57'nci maddesinin III ve V'inci bentlerine tevfikan fabrika, imalathane, ticarethane, dükkân, mağaza ve mümasili müesseselerin tasfiyesine hükmolunur.

Madde 60 - Bu kanuna göre hükmedilen cezalar tecil edilemez.

Madde 61 - Bu kanunda yazılı suçlar için Türk Ceza Kanuniyle diğer kanunlarda daha ağır ceza hükümleri bulunduğu takdirde o cezalar hükmolunur.

Madde 62 - (Değişik madde: 03 /08/ 1944 -4648/1 md.)

55'inci maddenin 6 ve 7'nci fıkralarıyla 56'ncı maddenin 4, 5 ve 6'ncı fıkralarında ve 57'nci maddede ve 58'inci maddenin I'inci fıkrasında yazılı suçların faileri hakkında hükmolunacak para cezalarından dolayı bunların çalıştıkları ticaret veya sanayi müessesesi veya sair hükmi şahıslar halen ve müteselsilen mesuldürler.

Madde 60 - (Değişik madde: 06 /06/ 1956 -6731/1 md.)

Bu Kanuna göre verilip katileşen hükümlerin hulasaları, masrafı mahkûma ait olmak üzere gazetelerde ve 57'nci madde ile 59'uncu maddenin VII'inci bendine tevfikan mahkûmiyet ve yapılan muamelelerin ayrıca radyo ile de neşir ve ilanına hükmolunur. Ancak, mevzuu itibariyle neşrinde fayda tasavvur olunmayan seyyar satıcıların ve sair küçük tacirlerin işledikleri basit suçlara veya iş mükellefiyetine riayet etmeyenlere

taalluk eden hükümler mahkeme kararıyla neşirden istisna edilebilir. Fer'i ceza olan dükkân, mağaza ve ticarethanenin kapatılması hakkındaki hükümlerin hulasaları büyük harflerle yazılarak dükkân ve mağaza ve ticarethanenin göze çarpan yerine yapıştırılır.

Madde 64 - (Değişik madde: 03 /08 /1944 -4648/1 md.)

I - Bu kanuna taalluk eden işlerde vazife ve salahiyetlerini suiistimal edenler veya bu suretle diğer bir suç işleyenler ve vazifede ihmâl ve terahide bulunanlar hakkında Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunlarda muayyen olan cezalar iki kat olarak hükmolunur.

II - Memur ve müstahdemlerin bu kanunun tatbiki dolayısıyla işledikleri suçlardan veya bu kanunun tatbikiyle mükellef makam ve mahkemelerin emir ve taleplerini ve bu kanunla kendilerine mevdu takip ve tahkik vazifelerini ihmâl veya suiistimal etmelerinden dolayı haklarında yapılacak cezai takiplerde Memurin Muhakematına Dair Kanun hükümleri tatbik olunmaz.

Vali ve vali muavinleri, kaymakamlar ve belediye reisleri ve heyet halinde ittihaz ettikleri ka-

rarlardan dolayı belediye daimi encümen azalan ve merkezin emriyle tahkik ve teftiş için gönderilenler ikinci fıkra hükmünden müstesnadır.

III - Milli Korunma Kanununa taalluk eden işlerde, iktisadi Devlet teşekkül ve müesseselerinin idare ve murakabe uzuvları ile memur ve müstahdemleri ve bu kanuna göre vazifelendirilen hususi hukuk hükümlerine tabi müesseselerin memur ve müstahdemleriyle bu müesseselerden hükmi şahsiyeti haiz olanlarının idare ve murakabe uzuvları, hakiki şahıslara ait olanlarının sahipleri ve müdürleri Devlet memuru gibi cezalandırılır.

Madde 65 - (Değişik madde: 06 /06 /1956 -6731/1 md.)

I - Bu kanun hükümlerinin tatbikinde salahiyetli memurlara, lüzum görülen her türlü malumatın verilmesi ve her nevi vesikaların ve defterlerin gösterilmesi mecburidir.

II - Bu memurlar, vazifelerinin ifası sırasında bu Kanunun cezalandırdığı fiillere muttali olduklarında, meşhut suçların Muhakeme Usulü Kanununun dördüncü maddesi hükümlerini tatbik ederler. Talep vukuunda zabıta makam ve memurları bu memurlara yardım etmeye mecburdurlar.

III - a) Bu kanunun tatbikinde salahiyetli ve vazifeli memurlar tehirinde mazarrat umulan hallerde her türlü mal konulan yerlerle, mağaza, dük

kân, ticarethane, depo, ambar, samanlık gibi yerlerde arama yapabilirler.

b) Arama sırasında mahalli zabıta âmir veya memurunun ayrıca huzuru şarttır. Arama sırasında aranılacak yerin ve malın sahibi veya zilyetleri ve bunlar bulunmazlarsa sırasıyla mümessilleri veya hısımlarından veya kendisiyle sakin olanlardan veyahut komşularından mümeyyiz biri hazır bulundurulur.

c) Köylerde yapılan aramalarda muhtar ile ihtiyar heyetinden biri ve muhtar bulunmadığı zaman ihtiyar heyetinden biri ile komşularından biri ve ihtiyar heyetinden kimse bulunmadığı zaman komşularından iki kişi hazır bulundurulur.

d) Gecikmesinde zarar görülen fevkalade haller müstesna olmak üzere meskenlerde gece arama yapılamaz.

e) Her arama neticesinde kanun hükümlerine muhalif olarak saklanmış veya saklanmak istenilmiş mallar zuhur ederse bu mallar alınarak Hükümetin evvelce tespit etmiş olduğu mahallerde sevk ve teslim edilir. Ve bunlara el konulduğu veya satıldığı hallerde bedelleri emaneten Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası şubelerine ve bulunmayan yerlerde malsandıklarına yatırılır. Bu suretle malları alman hükmi ve hakiki şahıslar aleyhine Milli Korunma Kanununa tevfikan ayrıca cezai takibat yapılır.

D Arama neticesinde kanun hükümlerine muhalif olarak saklanmış veya saklanmak istenilmiş mallar zuhur etsin etmesin, hazır bulunanların ayrı ayrı imzalarını ihtiva eden iki nüsha zabıt varakası derhal mahallinde tutulur. Eğer kanun hükümlerine muhalif olarak saklanmış veya saklanmaya teşebbüs edilen mallar zuhur etmişse bunların miktarı ve müfredatı ve o günkü hal ve vasıflan zabıt varakasında ayrı ayrı gösterilir. Arama neticesinde tutulan bu zabıt varakasının bir nüshası derhal mal sahiplerine veya zilyetlerine ve mal zuhur etmemişse aranılan yerin sahibine veya zilyetine verilir.

Madde 66 - (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 02/12/1963 tarihli ve E.: 1963/136, K.: 1963-285 sayılı Kararı ile.)

Madde 67 - (Değişik madde: 14 /06/ 1946 -4945/1 md.)

I -Adalet Bakanlığı lüzum görülen yerlerde, yiyicilikten, rüşvet alıp vermektan, ihtilas ve zimmete para geçirmektan, gerek doğrudan doğruya ve gerek memuriyet vazifesini suiistimal suretiyle kaçakçılıktan ve resmen vuku bulan alım ve satımlara fesat karıştırmaktan ve Devlet Hâriciyesine ait gizli evrakı veya şifreleri ifşa veya ifşaya sebebiyet vermektan ve bu cürümlere iştirak etmektan sanık olanlar haklarındaki davalarla 4237 sayılı kanun hükümlerine giren suçlara ve bu kanunda yazılı suçlar ile bu kanun hükmünce

resmi evrak ve vesikalardan sayılan evrak ve vesikalar üzerinde işlenen suçlara, bu kanunun 64'üncü maddesinde yazılı memurların işledikleri suçlara taalluk eden davaları ve bu davaların görüldüğü sırada işlenen yalan yere şahadet suçlarına müteallik davaları görmek üzere Hâkimler Kanununun her sınıf veya derecesindeki yargıçlardan müteşekkil olarak toplu veya tek yargıçlı Milli Korunma Mahkemeleri kurabilir.

II - Adalet Bakanlığı bu mahkemelere, 2'nci sınıfta bulunan ve Yargıtay'a aday gösterilmiş olan yargıçları terfian ve birinci sınıfta bulunan yargıçları naklen tayin edebileceği gibi kadrodaki her dereceden aylıklar karşılık tutulmak suretiyle daha aşağı derecelerdeki yargıçları da tayin edebilir. Bu mahkemenin lağvı halinde Yargıtay'a aday yargıçlardan bu mahkemelere terfian tayin olunanlardan açıkta kalanlar müktesep hakları mahfuz kalmak şartıyla ve kendi muvafakatleriyle 4'üncü derecedeki bir yargıçlığa da tayin olunabilirler.

III - Bu mahkemelerde görev alan yargıçların, savcılarının ve katiplerinin aylıkları bu kanunun 43'üncü maddesindeki sermayeden ödenir ve bu görevlerin devamı süresince de kendilerine yine bu sermayeden aylıklarından gayri Adalet Bakanlığınca tensip ve Başbakanca tasvip olunacak aylık maktu tazminat verilebilir.

IV - Bu mahkemelerin ilgası halinde 2556 sayılı Hâkimler Kanununun 79 ve 80'inci maddeleri gereğince

ilgililere verilecek aylıklar bu kanunun 43'üncü maddesindeki sermayeden ödenir.

V - Adalet Bakanlığı bu mahkemelerin kaza mıntıklarını, bu mahkemelerin kurulmadığı yerlerde bu kanuna göre vazifeli mahkemeyi tayin eder. Bu kanun hükmüne giren bütün suçların davasını bir mahkemede rüyet ettirebilir.

VI - Adalet Bakanlığı Milli Korunma mahkemelerinden ve bu mahkemelerin kurulmadığı yerlerde bu işlere bakmak üzere yetkili kılınan mahkemelerden verilen hükümleri tetkik etmek üzere bu maddenin 2'nci bendinde yazılı yargıçlardan Yargıtay'da özel bir daire teşkiline ve bu daireye lüzumu kadar raportör tayinine de yetkilidir. Bunların aylıkları 43'üncü maddedeki sermayeden ödenir. 4'üncü bent hükmü bunlar hakkında da uygulanır.

Madde 68 - (Değişik madde: 14 /06/ 1946 -4945/1 md.)

I - Bu kanuna göre kurulan veya bu kanunu tatbik ile vazifelendirilen mahkemeler Meşhut Suçların Muhakeme Usulü hakkındaki Kanunun usul hükümlerini tatbik ederler. Şu kadar ki savcının, Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanununun 6'ncı maddesi uyarınca verdiği tutma karan, sözü geçen kanunda yazılı muayyen mehiller içinde dava açılmadığı takdirde kendiliğinden hükümsüz kalır. Saniğin tutulmasına devam mecburiyeti bulunduğu hallerde genel hükümlere göre işlem yapılır.

II - Bu kanunla tekerrürden dolayı özel surette ceza tayin edilmiş olan hallerde tekerrür tabirinden maksat, hüküm katileştikten sonra aynı suçun tekrar işlenmesidir.

III - Bu kanunda yazılı suçlara teşebbüs halinde hilafına sarahat olmadığı takdirde genel hükümler uygulanır.

IV - Aynı cürüm kastı altında işlenmiş olan, muayyen bir cins malın müteaddit şahıslara fazla fiyatla satılması veya aynı gayrimenkulun müteaddit defalar kanunen muayyen miktardan fazlaya kiraya verilmesi gibi haller bir suç sayılır ve bu hallerde Türk Ceza Kanununun 80'inci maddesi hükmü uygulanır.

V - Bu kanuna göre toplu olarak kurulan Milli Korunma Mahkemelerince hükmolunan on beş güne kadar hapis ve 500 liraya kadar adli para cezalarına taalluk eden hükümler kati olup temyiz edilemez.

ALTINCI FASIL: MÜTEFERRİK HÜKÜMLER

Madde 69 - (Değişik madde: 06 /06 /1956 -6731/1 md.)

I - Bu kanun hükümleri dairesinde ittihaz edilecek karar ve muameleler hakkında kaza mercilerinden tehiri icra ve tedbiri ihtiyati kararlan verilemez.

II - Bu kanunun tatbikatına müteallik olarak kullanılan fatura ve her türlü evrak veya Hükümetçe istihlaki tahdit olunan maddelere müteallik karne veya vesikalar, resmi evrak ve vesikalardan madudolup bunlar üzerinde işlenecek sahtekârlık cürümleri hakkında Türk Ceza Kanununun resmi evrak üzerinde işlenen sahtekarlık cürümlerine müteallik hükümleri tatbik olunur.

III - Bu kanunda yazılı suçlarla irtikap, rüşvet alıp vermek, ihtilas, zimmete para geçirmek, gerek doğrudan doğruya ve gerekse memuriyet vazifesini suiistimal suretiyle kaçakçılık, resmen vuku bulan alım ve satımlara fesat karıştırmak, Devlet hâriciyesine ait gizli evrakı veya şifreleri ifşa veya ifşaya sebebiyet vermek suçlarıyla 4237 sayılı kanunda yazılı suçları salahiyyetli merciler tarafından haber alınmadan evvel müsbet delilleriyle birlikte bu mercilere haber veren veya bu suçları fiilen meydana çıkaran kimselere aşağıda yazılı esaslar dairesinde ikramiye verilir.

Muhbire ikramiye verilebilmek için ihbarın, suç delillerinin elde edilmesine imkân verecek surette ve vaktinde yapılmış olması şarttır. Verilecek ikramiye, ihbarın mevzuuna dahil suçlardan dolayı hükmedilen para cezasıyla müsadere olunan malların satış kıymetinin % 25'ini tecavüz edemez. İkramiye para cezasının tahsilinden ve müsadere olunan malların satışından sonra verilir.

Suçun meydana çıkarılmasında büyük gayretleri sebkettiği tahkikatla sabit olan memurlar da yukarki fıkırdaki yazılı ikramiyeden istifade ettirilir.

İhbarın mahiyeti hakkında suç teşkil etmedikçe muhbirin hüviyeti rızası olmadıkça açıklanmaz.

Muhbire ve memurlara verilecek ikramiyenin nispeti mahkemece re'sen takdir ve hükmolunur.

İkramiyeden istifade etmek yahut kendilerine veya başkalarına haksız sair menfaatler temin eylemek kastiyle suçsuz olduklarını bildikleri kimseler hakkında suç tasni ve ihbar edenler veya bu maksatlarla şantaj yapanlar hakkında kanunen muayyen cezalar üç misli olarak hükmolunur ve bu kabil suçların muhakemeleri de 67'nci maddeye göre kurulan veya salahiyetli kılınan mahkemelerde görülür.

Madde 70 - Askerlik ve Milli Müdafaa mükellefiyeti kanunlarının, bu kanunun (41)'inci maddesinde yazılı muafiyet müstesna olmak üzere diğer hükümleri mahfuzdur.

Madde 71 - Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 72 - Bu kanun hükümlerini tatbika icra Vekilleri Heyeti memurdur.

EK MADDELER

Ek Madde 1 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 2 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 3 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 4 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 5 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 6 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 7 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 8 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 9 - (Ek madde: 30/01/1942 - 4180/2 md.;
Mülga madde: 03/08/1944 - 4648/2 md.)

Ek Madde 10 -3780 sayılı Milli Korunma Kanununun 3954 sayılı kanunla değiştirilen 16'ncı maddesinin 2'nci fıkrası hükümleri krom arama ruhsatnamesini haiz olanlara da uygulanır.

GEÇİCİ MADDELER

Geçici Madde 1 - (Ek madde: 06 /06 /1956 6731/1 md.)

Durumları 31'inci maddenin 8'inci bendine uymayan hakiki ve hükmi şahıslar bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde bu mecburiyeti yerine getirmekle mükelleftirler.

Geçici Madde 2 - (Ek madde: 06 /06/ 1956 6731/1 md.)

31'inci maddenin X'uncu bendinin ikinci fıkrasında yazılı malların ticaretiyle iştiğal edenler kanunun neşri tarihinden itibaren üç ay içinde vaziyetlerini bu hükme intibak ettirmeye mecburdurlar.